

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB SEB BANKO GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. sausio 29 d. Nr. 242-43
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjo X. X. (X. X.) (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB SEB banko (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas, pasinaudodamas „Swedbank“, AB, išduota mokėjimo kortele Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – mokėjimo kortelė), 2019 m. rugsėjo 6 d. banko bankomate Nr. (*duomenys neskelbiami*), esančiame adresu: (*duomenys neskelbiami*) (toliau – bankomatas) atliko, kaip teigia pats pareiškėjas, vieną grynųjų pinigų išėmimo operaciją, kurios metu bankomate pareiškėjui grynaisiais pinigais buvo išduota 600 Eur suma (toliau – Grynųjų pinigų išdavimo operacija).

Pareiškėjas nurodė su mokėjimo kortele susietos banko sąskaitos, atidarytos „Swedbank“, AB, (toliau – banko sąskaita) išrašė (toliau – Išrašas) pastebėjęs, kad 2019 m. rugsėjo 6 d. buvo užfiksuotos 2 grynųjų pinigų išėmimo operacijos, kurių pagrindu iš pareiškėjo banko sąskaitos buvo nurašyta bendra 1 200 Eur suma, t. y. nurašyta ne tik Grynųjų pinigų išdavimo operacijos suma (600 Eur), bet ir dar vienos analogiškos mokėjimo operacijos, kurią pareiškėjas neigia atlikęs (toliau – Ginčijama mokėjimo operacija), suma (600 Eur). Pareiškėjas nurodė kreipęsis į banką, šis pasiūlė pirmiausia kreiptis į „Swedbank“, AB. „Swedbank“, AB, informavo pareiškėją iš banko gavęs duomenis, kad, atlikęs bankomato inkasavimą, bankas nenustatė jokio lėšų pertekliaus, o pareiškėjui bankomate buvo faktiškai išduota 1 200 Eur, t. y. Grynųjų pinigų išdavimo operacijos suma ir Ginčijamos mokėjimo operacijos suma.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas prašė rekomenduoti bankui gražinti Ginčijamos mokėjimo operacijos sumą (600 Eur). Pateiktame atsiliepime bankas nurodė su pareiškėjo reikalavimu nesutinkantis. Banko turimais duomenimis, pareiškėjas 2019 m. rugsėjo 6 d. bankomate sėkmingai atliko dvi operacijas, t. y. Grynųjų pinigų išdavimo operaciją ir Ginčijamą mokėjimo operaciją, kurių pagrindu pareiškėjui grynaisiais pinigais buvo išduota 1 200 Eur (du kartus po 600 Eur). Banko teigimu, bankomato veiklos sutrikimų 2019 m. rugsėjo 6 d. nebuvo užfiksuota, lėšų pertekliaus ar trūkumo bankomate aptariamam laikotarpiu nenustatyta, o banko turima vaizdinė medžiaga įrodo, kad pareiškėjas 2019 m. rugsėjo 6 d. atliko dvi grynųjų pinigų išdavimo operacijas ir po kiekvienos iš jų inicijavimo atsiėmė bankomate išduotus grynuosius pinigus, todėl pagrindo manyti, kad Ginčijamos mokėjimo operacijos suma pareiškėjui nebuvo išduota, nėra.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas tarp šalių kilo dėl banko atsisakymo gražinti pareiškėjui Ginčijamos mokėjimo operacijos, kurią

pareiškėjas neigia inicijavęs ir (arba) atlikęs, sumą, t. y. ginčas kilo dėl galimai neautorizuotos mokėjimo operacijos teisinių pasekmių.

Pažymėtina, kad mokėjimo operacijų autorizavimo ir jų vykdymo sąlygas, atsakomybę už neautorizuotas mokėjimo operacijas bei mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas (nagrinėjamo ginčo byloje aktuali redakcija, galiojusi nuo 2019 m. gegužės 1 d. iki 2019 m. spalio 20 d.) (toliau – Mokėjimų įstatymas).

Vadovaujantis Mokėjimų įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi, neautorizuotos mokėjimo operacijos suma turi būti gražinta mokėtoju nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos pabaigos, po to, kai mokėjimo paslaugų teikėjas sužino apie neautorizuotą mokėjimo operaciją, išskyrus Mokėjimų įstatyme nustatytus atvejus, kai atsakomybė už neautorizuotą mokėjimo operaciją tenka pačiam mokėtoju. Būtina pažymėti, kad pareiga gražinti mokėtoju neautorizuotos mokėjimo operacijos sumą tenka mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad mokėtoju laikomas „fizinis arba juridinis asmuo, kita organizacija arba jos padalinys, kurie turi mokėjimo sąskaitas ir leidžia vykdyti mokėjimo nurodymus iš tų mokėjimo sąskaitų <...>“ (Mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 40 dalis). Mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėju atitinkamai laikomas mokėtojo pateiktus mokėjimo nurodymus vykdančias mokėjimo paslaugų teikėjas.

Nagrinėjamo ginčo byloje nustatyta, kad banko sąskaitą, iš kurios buvo nurašyta Ginčijamos mokėjimo operacijos suma, pareiškėjui atidarė, mokėjimo kortelę, skirtą mokėjimo operacijoms tokioje banko sąskaitoje inicijuoti, išdavė bei Ginčijamos mokėjimo operacijos sumą iš banko sąskaitos nurašė ne bankas, o „Swedbank“, AB. Taigi, Mokėjimų įstatymo 38 straipsnio 1 dalies kontekste mokėtoju laikytinas pareiškėjas, o mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėju – „Swedbank“, AB, kuriam atitinkamai ir tektų pareiga gražinti pareiškėjui Ginčijamos mokėjimo operacijos sumą tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad Ginčijama mokėjimo operacija yra neautorizuota. Būtina pažymėti, kad net ir tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad Ginčijama mokėjimo operacija buvo neautorizuota dėl nuo banko priklausančių aplinkybių, vadovaujantis Mokėjimų įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi, Ginčijamos mokėjimo operacijos sumą pareiškėjui vis tiek turėtų gražinti „Swedbank“, AB, tačiau tada jis įgytų atgręžtinio reikalavimo teisę į banką, t. y. turėtų teisę reikalauti, kad bankas kompensuotų „Swedbank“, AB, pareiškėjui sumokėtas sumas (Mokėjimų įstatymo 53 straipsnis).

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, pareiškėjo keliamas reikalavimas rekomenduoti bankui gražinti Ginčijamos mokėjimo operacijos sumą pareiškėjui (600 Eur) atmestinas kaip nepagrįstas. Kartu pažymėtina, kad Ginčijamos mokėjimo operacijos autorizavimo aplinkybės vertinamos Lietuvos banko nagrinėjamoje vartojimo ginčo byloje Nr. 2019-01999, kurios šalys – pareiškėjas ir „Swedbank“, AB, todėl šiame sprendime dėl minėtų aplinkybių papildomai nepasisakytina.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas